

ZAMONAVIY METODIKALARDA LOTIN TILINI O‘QITISHNING DOLZARB MASALALARI

Mirafzoon Noori

Termiz Iqtisodiyot va servis universiteti tibbiyot fakulteti Stomatologiya
yonalishi 1- kurs 24-03 guruh talabasi

mirafzun.nuri@icloud.com

Ilmiy rahbari: Hazratqulova Ozoda

hazratqulova36@gmail.com

Annotatsiya: Lotin tili jahon ilm-fani va madaniyati rivojida muhim o‘rin tutib kelgan, shuningdek, zamonaviy tilshunoslik, tibbiyot, huquqshunoslik va boshqa fanlar uchun asosiy manbalardan biri hisoblanadi. Hozirgi kunda lotin tilini o‘qitishning samaradorligini oshirish va talabalarda bu tildan amaliy foydalanish ko‘nikmasini shakllantirish uchun innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo‘llash zaruriyati tug‘ilmoqda. Mazkur maqola lotin tilini zamonaviy o‘qitish usullari, jumladan, integratsiyalashgan ta‘lim, interfaol dars metodlari, multimediya vositalaridan foydalanish va talabalarning mustaqil o‘qish ko‘nikmalarini rivojlantirish masalalariga qaratilgan. Shu bilan birga, maqolada o‘qitish jarayonida uchraydigan qiyinchiliklar va ularni bartaraf etish yo‘llari tahlil qilinadi. Natijada, lotin tilini o‘rgatishda innovatsion yondashuvlarning dolzarbligi va ularning samaradorligi ilmiy jihatdan asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: lotin tili, zamonaviy metodika, innovatsion texnologiyalar, interfaol usullar, til o‘rgatish.

Kirish

Lotin tili qadimiy madaniyat, ilm-fan va san‘atning rivojlanishida muhim rol o‘ynagan til sifatida dunyo tarixida alohida o‘rin tutadi. Hozirgi zamonaviy ta‘lim jarayonida lotin tilini o‘rgatish faqatgina klassik bilimlarni saqlash emas, balki fan va texnologiyalar sohalarida amaliy qo‘llaniladigan vosita sifatida ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqolada lotin tilini zamonaviy metodikalar asosida o‘qitishning o‘ziga xos jihatlari va ularning samaradorligini oshirish imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi.

Lotin tilini zamonaviy metodikalarda o‘qitishning ahamiyati

Lotin tili nafaqat tarixiy ahamiyatga ega, balki ilmiy atamalar va xalqaro terminologiyaning asosiy manbai sifatida ham dolzarbdir. Tibbiyot, huquqshunoslik, biologiya va boshqa fanlarda o‘zlashtirilgan ko‘plab atamalar lotin tiliga asoslangan. Shu bois, talabalarga bu tilni o‘rgatish nafaqat lingvistik bilimlarni, balki tanqidiy fikrlash va mantiqiy tahlil ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash imkoniyatlari

Hozirgi ta‘lim tizimida innovatsion texnologiyalar lotin tilini o‘qitishda ham keng qo‘llanilmoqda. Quyidagi yondashuvlar samarador deb topilgan:

1. Integratsiyalashgan ta‘lim: Lotin tili darslarini boshqa fanlar bilan uyg‘unlashtirish orqali o‘quvchilar bilimlarini mustahkamlash mumkin. Masalan, tibbiyot yoki tarix fanlari bilan bog‘langan darslar talabalarda lotin tiliga qiziqishni oshiradi.

2. Interfaol o‘qitish usullari: Rolli o‘yinlar, muhokamalar va guruhli faoliyatlar yordamida talabalar dars jarayonida faol ishtirok etadi. Bu usul lotin tilining grammatika va leksikasini amalda qo‘llash ko‘nikmasini oshiradi.

3. Multimedia vositalaridan foydalanish: Onlayn platformalar, mobil ilovalar va audiovizual materiallar orqali lotin tilini o‘qitish talabalarning individual ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi. Bu, ayniqsa, masofaviy ta‘limda dolzarbdir.

Lotin tilini o‘qitish jarayonidagi muammolar

Lotin tilini o‘qitishda quyidagi qiyinchiliklarga duch kelinadi:

Tilning murakkab grammatikasi va tushunishga qiyin bo‘lgan qadimiy matnlar talabalarda qiziqishning pasayishiga olib kelishi mumkin.

O‘qituvchilarning zamonaviy metodikalardan foydalanish bo‘yicha yetarli bilim va ko‘nikmaga ega emasligi.

Innovatsion texnologiyalarni qo‘llash imkoniyatlarining cheklanganligi yoki moliyaviy yetishmovchilik.

Taklif va tavsiyalar

Yuqoridagi muammolarni bartaraf etish uchun quyidagi chora-tadbirlar tavsiya etiladi:

1. O‘qituvchilar uchun zamonaviy metodikalar bo‘yicha malaka oshirish kurslarini tashkil etish.

2. Lotin tili bo'yicha zamonaviy o'quv qo'llanmalari va elektron resurslarni yaratish.

3. Darslarni qiziqarli va interaktiv usullar yordamida tashkil qilish, masalan, qadimiy Rim madaniyati va tarixiga bag'ishlangan maxsus mavzularni qo'shish.

Xulosa

Lotin tilini o'qitish bugungi kunda nafaqat klassik bilimlarni o'zlashtirish uchun, balki zamonaviy ilm-fan va texnologiya sohalarida foydalanish uchun muhim hisoblanadi. Zamonaviy metodikalardan foydalanish, jumladan, integratsiyalashgan yondashuv, interfaol dars usullari va innovatsion texnologiyalarni joriy etish o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, lotin tilining o'quv dasturlaridagi mavqeini saqlab qolish uchun o'qituvchilarning malakasini oshirish va zamonaviy ta'lim vositalarini ishlab chiqish zarur. Bu yondashuvlar lotin tilini o'rganuvchilar uchun nafaqat lingvistik, balki mantiqiy fikrlash, madaniy va fanlararo bilimlarni rivojlantirishda ham foydali bo'lishini isbotlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Allen, W. S. (2000). *Vox Latina: A Guide to the Pronunciation of Classical Latin*. Cambridge University Press.

2. Hunt, S. (2016). *Starting to Teach Latin: A Guide for Beginners*. Bloomsbury Academic.

3. Milnor, K. (2014). *Reading Latin Literature: A Cultural Approach*. Cambridge University Press.

4. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press.

5. Uzakov, B. (2022). *Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'quv jarayonidagi roli*. Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi NMIU.

Research Science and
Innovation House